

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Декларация за излизане от политическата криза в България

Ние, народните представители от Петдесетото Народно събрание, заявяваме, че разбираме задачата, която е непартийна, а национална и с която българските граждани са ни изпратили да бъдем техни представители в парламента - да работим, за да решаваме проблемите на хората, а именно: да повишим благосъстоянието им, да продължим програмата за мащабно и справедливо финансиране на всички общини; да създадем добра икономическа среда за развитие на бизнеса; да довършим всички важни инфраструктурни проекти; да гарантираме водоснабдяването за гражданите и за земеделието, да осигурим независимост и развитие на българската енергийна система, да дигитализираме администрацията; да осъществим мащабни инвестиции в училища, детски градини, спорта и изкуствата, за да имат българските деца условия за развитие; да изберем професионалисти в независимите регулатори, които защитават конкуренцията и потребителите; и много други;

Като отчитаме, че поляризацията в обществото и недоверието между политическите сили затрудняват силно политическия диалог и възможността да се формира устойчиво управление на страната, което да изпълни тези задачи;

Като споделяме разбирането, че в основата на недоверието на гражданите на Република България към политическия процес стои острото чувство за несправедливост, породено от липсата на равенство пред закона и трайния институционален отказ за противодействие на злоупотребата с власт;

Като отчитаме, че стабилизиране на парламентарната република е възможно само след като бъдат премахнати системните предпоставки за безнаказаността на политическата корупция и за нелегитимното влияние върху правоохранителните органи и регулаторите;

Като подчертаваме своята убеденост, че пътят към решаване на дълбоката политическата криза в страната минава през завършването на ключовите етапи от антикорупционната и правосъдната реформа;

ЗАЯВЯВАМЕ, ЧЕ ЩЕ ПОДКРЕПИМ:

1. Избиране на членове на Комисията за противодействие на корупцията по честен и прозрачен начин от поне 160 народни представители, въз основа на правила, одобрени от Европейската комисия, за да се гарантира ефективна борба с корупцията.

2. Приемане на нов Закон за съдебната власт, основан на принципните положения в проекта на Министерство на правосъдието, оценен положително и изцяло подкрепен от Комитета на министрите на Съвета на Европа, за да бъдат гарантирани независимостта на съда и отчетността на прокуратурата и уредени следните основни компоненти, посочени в приложението към настоящата декларация.

3. Приемане на изменения в Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, с които правилно да бъде транспонирана съответната директива и да бъдат премахнати несъответстващите времеви ограничения.

4. Приемане на изменения в Наказателно-процесуалния кодекс за: ограничаване злоупотреби със специални разузнавателни средства; ограничаване на прикриването на важна за обществото информация под претекст, че е следствена тайна; уреждане на правата на лицата, направили съобщение за извършено престъпление.

5. Приемане на Закон за несъстоятелността на физическите лица, който да даде възможност да получат защита стотици хиляди български граждани, които са добросъвестни длъжници, но са изпаднали във финансови затруднения, и който е условие по Плана за възстановяване и устойчивост.

6. Избор на нов омбудсман на Република България, съгласно изискванията на чл. 91б от Конституцията на Република България, за да се гарантира на всички граждани, че имат независим обществен защитник, който насърчава и защитава правата на човека и основните свободи.

7. Първа стъпка в реформата на службите за сигурност чрез приемане на изменения в специалните закони, уреждащи тяхната работата за въвеждане на периодични проверки за интегритет и лоялност, вкл. чрез полифизиографичен тест.

Приемането на горните закони и решения е необходимо предварително условие за започване на разговори за правителство с широка антикорупционна подкрепа в рамките на Петдесетото Народно събрание.

Народните представители, подкрепящи настоящата Декларация за излизане от политическата криза, призовават президента да отложи връчването на втория мандат с 3 месеца, за да бъдат гласувани горепосочените законопроекти и решения.

Приложение към т. 2 от Декларацията

Основни елементи в новия Закон за съдебната власт:

- Да предвиди подробни гаранции за спазване изискванията за деполитизация на кандидатите в чл. 130а, ал. 3 КРБ и утвърждаване на обществения характер на парламентарната квота и избор във Висшия съдебен съвет (ВСС) и Висшия прокурорски съвет (ВПС) на лица, които са политически независими и партийно неутрални (прилагане на изисквания, аналогични на приетите в ЗПК) включително като се предвиди възможност за предложения за членове на ВСС и ВПС от страна на Висшия адвокатски съвет, юридически факултети, както и специализирани обществени организации;
- Да уреди прозрачен процес за номинации и изслушвания на кандидатите за професионалната квота във ВСС и ВПС и да гарантира честен и подлежащ на независимо наблюдение и проверка процес на пряк избор на принципа един магистрат - един глас;
- Да предвиди изборните членове на Висшия съдебен съвет и на Висшия прокурорски съвет, които запазват своя статут на съдии, прокурори и следователи, да продължат да упражняват своите професионални функции;
- Да запази и развие принципа на съдийско самоуправление и да въведе съответни форми на професионално овластяване за прокурорите и следователите;
- Да предвиди редовно и обективно провеждане на атестациите, които да гарантират кариерно развитие на основата на прозрачни критерии и честен процес, както и гаранции за редовно провеждане на конкурсите няколко пъти в годината и ограничаване на командироването на съдии, прокурори и следователи до минимално разумен срок;
- Да предвиди гаранции обжалването на кадровите решения да не води до концентрация на контрол от страна на един орган на съдебната власт, включително да бъде обсъдена възможността жалбите срещу изборите за членове на ВСС и ВПС от професионалните квоти и срещу конкурсите за съдии, прокурори и следователи да бъдат разглеждани от смесени състави на ВАС и на ВКС;
- По отношение на ИВСС да се въведат допълнителни гаранции за прилагане на изискването, че инспекторите ще бъдат партийно неутрални, включително правило, че част от тях ще се номинират от общо събрание на ВКС и ВАС, и от прокуратурата и следствието, а Главният инспектор да е действащ съдия от определено ниво към момента на избора;
- Да бъде уредена ефективна система от мерки за превенция на корупцията и ефективни санкции срещу поведение, което уронва престижа и независимостта на съдебната власт и нарушава стандартите за професионално поведение на съдиите, прокурорите и следователите;

- Да предвиди нов модел на вътрешна организация на прокуратурата, който:
 - съответства на европейските стандарти и добрите международни модели;
 - гарантира съответната професионална автономия на прокурора и ограничава до минимум възможностите за нерегламентирана намеса, включително от страна на висшестоящи прокурори и административни ръководители;
 - изгражда вертикална структура, която гарантира ефективността и отчетността, еднаквото прилагане на законите и държавната наказателна политика във всички структури на прокуратурата и прозрачното и ефективно прилагане на методическите правила за дейността в досъдебното производство на прокурори, следователи и други разследващи органи;
 - гарантира възможностите за съдебен контрол върху актовете на прокурора,
 - премахва възможностите за злоупотреби с предварителните проверки;
 - урежда статута на главния прокурор и върховната прокуратура в съответствие с измененията в КРБ;

- Да уреди въвеждането на електронно правосъдие и гаранции за случайното разпределение на делата;

- Да надгради капацитета на Националния институт по правосъдието, включително като развие изследователските му функции;

- Да завърши прилагането на Стратегията за продължаване на съдебната реформа от 2014 г.